

Regelbunden tillsyn i Nyhammars skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Ludvika kommun och besökt Nyhammars skola den 26 mars 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 1 december 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Nyhammars skola, dels den information som samlats in under besöket. I Nyhammars skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Nyhammars skola

Tabell 1: Antal elever på Nyhammars skola

Nyhammars skola	Antal elever
Förskoleklass	14
Grundskola	83

Källa: Skolans egna uppgifter mars 2009

Nyhammars skola innefattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1-6. Rektorn för skolan ansvarar även för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg knutna till skolan. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen beskrivs i separata rapporter. Tillsynen av Nyhammars skola innefattar förskoleklass och grundskola.

Personalen på Nyhammars skola utgör ett gemensamt arbetslag uppdelade på två när-team: F-3 och 4-6.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Nyhammars skola saknar uppgifter om hur stor andel av eleverna i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i samtliga ämnen. Detta bedöms under avsnitt 3.4.1.

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar skolans egen statistik för 2008 att 70 procent når målen i matematik, 90 procent i engelska och 85 procent i svenska. Resultaten har förbättrats i svenska och engelska och försämrats i matematik i jämförelse med år 2007.

Skolinspektionen konstaterar att eftersom det inte finns någon sammanställning på skolnivå i samtliga ämnen i Nyhammars skola, saknas underlag för en bedömning av hur väl skolan lyckats med kunskapsuppdraget. Resultaten på de nationella ämnesproven indikerar dock att elevernas resultat på Nyhammars skola behöver förbättras, framförallt i matematik.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

I 2 kap. 6 § grundskoleförordningen anges att det för varje ämne finns en kursplan innehållande både de mål som undervisningen ska sträva mot och de mål som eleverna ska ha uppnått efter femte och nionde skolåret. I kursplanerna för svenska, svenska som andraspråk och matematik finns också mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret. Enligt avsnitt 2.7 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. (Lpo 94) ska läraren allsidigt utvärdera

varje elevs kunskapsutveckling utifrån läroplanens och kursplanernas mål. Läraren ska muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Detta uppdrag omfattar skolans alla ämnen.

I Nyhammars skola följer lärarna inte upp elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i alla ämnen. Regelbundna uppföljningar görs i framförallt svenska, engelska och matematik. Elever, föräldrar och rektor saknar således information om hur eleverna utvecklas i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen i grundskolans kursplaner.

Skolinspektionens bedömning är att lärarna på ett mer systematiskt sätt behöver följa upp och synliggöra varje elevs kunskapsresultat i samtliga ämnen i Nyhammars skola.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet för varje elev upprätta en individuell utvecklingsplan (IUP). I planen ska läraren ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven fått undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Av Skolverkets Allmänna råd Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen framgår att planen ska vara framåt-syftande och att omdömen om elevens kunskapsutveckling får vara betygsliknande men bör anpassas till elevens ålder och förutsättningar.

I Nyhammars skola upprättas individuella utvecklingsplaner för varje elev i samband med utvecklingssamtal. Tillsynen visar att skolan tillsammans med andra skolor i kommunen har ett gemensamt utvecklingsarbete där fokus ligger på att arbeta fram bedömningsmatriser bl.a. som underlag till de individuella utvecklingsplanerna. De individuella utvecklingsplaner från Nyhammars skola som Skolinspektionen har tagit del av saknar dock skriftliga omdömen i samtliga ämnen. I planerna framgår inte alltid vilka insatser som ska göras av skolan för att eleven ska ha framgång i skolarbetet.

4 (12)

Skolinspektionen bedömer att dessa behöver utvecklas så att omdömen finns i alla ämnen och att de blir tydligt framåtsyftande samt att skolornas insatser tydligare framgår med utgångspunkt i de nationella kursplanernas mål att sträva mot.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande skall anpassas efter deras ålder och mognad.

I Nyhammars skola ges eleverna viss möjlighet att utöva inflytande över undervisningsprocessen och över sitt eget lärande. Tillsynen visar dock att detta varierar mellan olika ämnen och lärare. Generellt sett har eleverna också en begrän-

sad kännedom om målen för utbildningen och vilka ämnen de läser.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att eleverna i större utsträckning bör ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet. I detta sammanhang är det också viktigt att förklara och tydliggöra för eleverna vilka ämnen de läser och målen för utbildningen.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

I kapitel 1 i Lpo 94, "Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning" anges att undervisningen skall anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den skall med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Vidare ska läraren, enligt avsnitt 2.2 i läroplanen, utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Tillsynen av Nyhammars skola visar sammantaget att skolans arbete med indi-

6 (12)

vidanpassning är av god kvalitet. Dock stimuleras och utmanas inte alltid de elever som behöver gå vidare i sin kunskapsutveckling i tillräckligt hög grad.

Skolinspektionen bedömer att skolans undervisning i större utsträckning behöver anpassas till varje elevs behov och förutsättningar.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 1 kap. 2 § och 4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen ska hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd. Elever som har svårigheter i skolarbetet ska ges detta. Också i avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen för utbildningen.

Tillsynen i Nyhammars skola visar att särskilt stöd erbjuds främst elever som riskerar att inte nå målen i svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen erbjuds inte alltid särskilt stöd för de elever som behöver det.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att alla elever som är i behov av särskilt stöd kan få detta.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas om utredning visar att en elev behöver särskilda stödåtgärder. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I Nyhammars skola upprättas åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen har tagit del av flera åtgärdsprogram på skolan och av dessa framgår vilka behov eleven har eller hur dessa ska kunna tillgodoses. Dock relaterar man i olika utsträckning till läroplanen och kursplanernas mål. Dessutom framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med åtgärdsprogram i Nyhammars skola behöver utvecklas.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt avsnitt 1 i Lpo 94, "Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande" ska eleven i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

Tillsynen i Nyhammars skola visar att skolan utgör en förhållandevis lugn och trygg skola som är inriktad på lärande. Skolan genomför årligen en enkät som bland annat innehåller frågor om trygghet. Denna visar att 2008 kände fyra av sex elever sig trygga i Nyhammars skola. I tillsynen framkommer samstämmiga uppgifter om att det finns ett fåtal elever som känner sig otrygga. Trots att Skolinspektionen bedömer att Nyhammars bedriver ett aktivt värdegrundsarbete är det viktigt att skolan tar till ytterligare åtgärder för att skapa en trygg miljö för alla elever.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolans arbete för att säkerställa en trygg miljö för alla elever behöver förbättras.

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller istället 14 a skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567). De nya bestämmelserna innebär att skolan från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheterna för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Skolinspektionens tillsyn avser dock endast skolans plan mot kränkande behandling. Dessutom ska, enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling, planen följas upp och ses över under medverkan av barnen och eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Skolinspektionen har granskat Nyhammars skolas likabehandlingsplan som upprättats enligt den tidigare gällande lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Planen utgår inte från en aktuell kartläggning. Den är heller inte utarbetad i samråd med elever och saknar rutiner för hur elever och personal ska agera om en vuxen kränker en elev. Vid tillsynsbesöket fick dock Skolinspektionen ta del av skolans nya rutiner och hittills genomförda arbetsinsatser i det pågående arbetet med att upprätta en årlig plan mot kränkande behandling utifrån gällande plankrav. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver fortsätta sitt arbete med att upprätta en årlig plan mot kränkande behandling som fullt ut svarar mot gällande plankrav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 2b kap. 5 § och 4 kap. 4 § skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri. I verksamheten får förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

I tillsynen framkommer att skolan årligen arrangerar en friluftsdag med skidåkning som ett valfritt alternativ och för detta får eleverna betala ca 100 kronor och ytterligare ca 120 kronor för utrustning för de som behöver.

Skolinspektionen bedömer att ca 220 kronor inte kan anses vara en obetydlig kostnad i skollagens mening. Att friluftsdagen är ett frivilligt alternativ för eleverna ändrar inte bedömningen eftersom all utbildning ska vara avgiftsfri.

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

10 (12)

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt skollagen och läroplanen har rektorn ett ansvar för att eleverna når målen för utbildningen. Detta medför en skyldighet att kontinuerligt följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav. I tillsynen framkommer att ett systematiskt kvalitetsarbete pågår på skolan, där verksamhet och resultat följs upp, diskuteras och utvärderas. Dock kan uppföljningen och utvärderingen av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 i samtliga ämnen utvecklas på en övergripande skolnivå. Skolinspektionen bedömer sammantaget att Nyhammars skola behöver förbättra sitt kvalitetsarbete ytterligare och vidta åtgärder för att uppföljningen av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 integreras i det systematiska kvalitetsarbetet på en övergripande skolnivå. Det är rektors ansvar att så sker.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet, avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Enligt 3 a § ska en uppföljning och en utvärdering av likabehandlingsplanen också göras. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning. Skolinspektionen har tagit del av skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2007-2008 och som följer en av Ludvika kommun utarbetad mall. Den innehåller beskrivningar av i vilken mån skolan har uppnått resultat i förhållande till nationella mål, analys och bedömningar av måluppfyllelsen samt åtgärder som behöver vidtas för bättre måluppfyllelse. Dock saknas en redovisning av skolans uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen samt en redovisning av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen att uppnå i årskurs 5 i samtliga ämnen. Skolinspektionen bedömer därmed att skolan behöver vidta åtgärder för att

12 (12)

utveckla kvalitetsredovisningen så att den tillfullo uppfyller de krav som förordningen ställer.

2009-09-01 Stockholm

Malin Forsman

Anki Näckstam